

درسنامه‌ی درس فارسی درس پنجم

چنار و کدوبن

شاعر ناصر خسرو قبادیانی

حکیم ابو معین ناصر خسرو قبادیانی در بلخ زاده شد. او در قرن پنجم زندگی می کرد. او در زمینه های حکمت، فلسفه، شعر و ادب فعالیت داشته است. وی

درسن چهل سالگی بر اثر خوابی که دید، دگرگون شد و به سفر حج رفت و در مدت هفت سال به سرزمین های گوناگون سفر کرد. آثار وی عبارتند از: وجه دین، سفرنامه، دیوان اشعار و...

قالب شعر قصیده

X----- X-----
X-----
X-----

قصیده یکی از قالب‌های کهن و کلاسیک شعر فارسی است که برای بیان مقاصدی چون مدح و ستایش و مسائل اخلاقی، دینی و اجتماعی سروده شده است. در قصیده مصرع اول با تمام مصرع های زوج (مصرع های دوم) هم قافیه هستند.

معنی ابیات

پرسید از ان چنار که تو چند ساله ای؟ — گفتا: دویست باشد و اکنون زیادتی است
بوته ی کدو از چنار پرسید که تو چند سال داری؟ — چنار جواب داد: حالا از دویست سال هم بیشتر دارم

خندید ازو کدو، که من از تو، به بیست روز — برتر شدم، بگو تو که این کاهلی از چیست؟
کدو به او خندید و گفت: من در طول بیست روز از تو بزرگتر (بلند تر) شده ام (کدو قد بلند را نشانه ی قدرتمندی می دانست)، حالا تو بگو با این سن و سالت چرا از من عقب مانده ای

او را چنار گفت: امروز، ای کدو(منادا) — با تو مرا هنوز، نه هنگام داوری است
چنار به کدو جواب داد: امروز فعلا من پاسخی به تو نمی دهم

فردا که بر من و تو، وژد بادِ مهرگان — آنکه شود پدید، که نامرد و مرد(تضاد) کیست

بزودی وقتی پاییز از راه برسد و باد پاییزی بوزد آن وقت مشخص می شود که چه کسی قوی تر است

این شعر به صورت مناظره و شیوه ی جان بخشی بین بوته های کدو و درخت چنار سروده شده است و این مفهوم را به کدو بن یاد آوری می کند که نباید زود قضاوت و داوری کنی و باید از غرور و خودخواهی نا به جا دوری کنی.

کلمه های مترادف و هم معنی

ازو: از او	قد کشید: رشد کرد، بزرگ شد	کدو بن: بوته ی گل
هنگام: زمان، وقت	مهرگان: اوایل پاییز، ماه مهر	داوری، قضاوت

کلمه های مخالف و متضاد

کاهلی ≠ زرنگی	نامرد ≠ مرد	بلند قامت ≠ کوتاه قامت
---------------	-------------	------------------------